

УХВАЛА
МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ
«ДІАСПОРА ЯК ЧИННИК УТВЕРДЖЕННЯ ДЕРЖАВИ УКРАЇНА У МІЖНАРОДНІЙ СПІЛЬНОТІ»

18-20 червня 2008 року у Львові відбувся Міжнародний Конгрес «Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті».

Ініціатором проведення цього представницького форуму виступив **Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка».**

Партнери Конгресу – Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000», Благодійний фонд «Open Ukraine».

Підтримку у підготовці Конгресу надали: Національний університет «Львівська політехніка», Міністерство освіти і науки України, Міністерство культури і туризму України, Міністерство закордонних справ України, Львівська міська рада, Львівська обласна держадміністрація, Львівська обласна рада, Партія «Народний Союз Наша Україна» і її Львівська обласна організація, представництво «Western Union» в Україні, Акціонерний комерційний банк «Форум», посольство Канади в Україні, ЗАТ «Львівська кондитерська фірма «Світоч», українсько-англійське підприємство «Галка Лтд».

Конгрес проводився за сприяння Львівського національного академічного театру опери та балету ім. Соломії Крушельницької, Львівської галереї мистецтв, Музично-меморіального музею ім. Соломії Крушельницької у Львові, Патріаршої Катехитичної Комісії Української греко-католицької церкви, Палацу Мистецтв ім. Тетяни і Омеляна Антоновичів Львівської національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України.

На адресу учасників Конгресу надійшли вітальні телеграми від Президента України Віктора Ющенка, голови Наглядової ради Міжнародного Благодійного Фонду «Україна 3000» Катерини Ющенко, голови Верховної Ради Арсенія Яценюка, від Блаженнішого Любомира кардинала Гузара, від Голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Ігора Шарова, Голови Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції Бориса Тарасюка, від міністрів – Івана Вакарчука, Василя Вовкуна, Володимира Огризка, народних депутатів України, представників громадських та державних структур.

У Конгресі взяло участь понад 450 учасників із 28 країн світу: Австралії, Австрії, Азербайджану, Білорусі, Болгарії, Бразилії, Великобританії, Грузії, Данії, Естонії, Італії, Іспанії, Казахстану, Канади, Латвії, Молдови, Німеччини, Польщі, Португалії, Придністров'я, Росії (Карелія, Татарстан, Башкортостан), Румунії, Сербії, Словаччини, США, Угорщини, Чехії, Франції, а також зі всіх областей України.

Центральною подією Конгресу стала Друга міжнародна науково-практична конференція «Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Українська діаспора у світовій цивілізації».

На 3 пленарних та 30 секційних засіданнях Конференції з доповідями виступило понад 300 учасників, серед яких представники українських громадських, культурно-освітніх організацій, науковці, духовенство, політики, представники міністерств, відомств, вищих навчальних закладів, бізнесмени.

Робота Конференції проходила у семи секціях:

1. Здобутки діаспори у гуманітарній, освітній, технічній, природничій сферах: глобальний і український контекст.
2. Роль діаспори у просуванні українських національних інтересів у міжнародній спільноті: визнання Голодомору-33 геноцидом, прийняття проукраїнських законів, входження до ЄС, СОТ, НАТО та ін.
3. Діаспора в умовах глобалізації: проблеми інтеграції в чужоземне середовище та збереження національної ідентичності.
4. Церква як центр формування і плекання духовності та культурно-національної тотожності українців зарубіжжя.
5. Нова хвиля еміграції: здобутки, втрати, перспективи.
6. Українська школа в зарубіжжі: сучасний стан та перспективи.
7. Роль канадців у налагодженні міжнародної співпраці у спеціальній освіті.

Результатом обговорення цих проблем стали такі висновки:

1. Сучасні реалії характеризуються функціонуванням потужних діаспор світу, серед яких одне з чільних місць займає українська діаспора.
2. Українська діаспора – важливий економічний, інтелектуальний, культурний і політичний ресурс української держави.
3. Для розбудови демократичної заможної України та для утвердження її позитивного образу у світі необхідна синергія, яку можна досягти, поєднуючи капітал знань та можливостей українських громад як в Україні, та і за її межами.

4. Співпраця із закордонним українством та його підтримка повинні бути одними із основних пріоритетів зовнішньополітичної діяльності держави Україна.
5. Українська держава зобов'язана захищати і відстоювати права зарубіжних українців, а також – громадян України, які тимчасово знаходяться за її межами.

У рамках Конгресу відбулося 16 супутніх заходів, які фактично стали доброю ілюстрацією діяльності українських громад за кордоном: фінал Міжнародного конкурсу української молоді «Діти емігрантів про себе» (конкурс тривав з грудня 2007 р. по травень 2008 р., надійшло 156 робіт від дітей з України, Іспанії, Італії, Португалії, Росії, Болгарії), конкурс мистецького плаката «Щедре українське серце – Україні й Світу!», виставка «Повернені на Батьківщину», презентація двомовної антології української літератури в англійській мові Вірляни Ткач і Ванди Фіппс, показ п'єси «Голодомор» білоруського театру «Арт-майдан» та презентація діяльності українців Башкортостану та Карелії, яка супроводжувалася виступами народного хору української пісні «Кобзар» із Башкортостану та народного колективу «Українська пісня» (Карелія, Росія), показ документального фільму «Відродження королівства: скарби Галичини» (Канада, автори – П. Бейгер, Х. Цурковська, продюсер – Д. Стоділка), виставки: «Голодомор: геноцид голодом» (Канада), фотографій Люби Маркевич (США) «Чорнобиль. Життя продовжується», виставка з фондів музею Соломії Крушельницької «Мої почування і моє серце були завжди українськими...» та експозиція «Наші в Італії», яку підготувала спільнота колишніх заробітчан з Івано-Франківська.

19 червня на запрошення голови Львівської обласної ради пана Мирослава Сеника відбувся круглий стіл за участю керівників Львівської обласної ради та чільників провідних організацій українського зарубіжжя. На зустрічі було обговорено сучасний стан та перспективи розвитку співпраці українських громад із Львівщиною та окреслено механізми її реалізації.

Зважаючи на це все, Конгрес «Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті»

УХВАЛИВ:

1. Звернутися до Президента України з проханням:

- ініціювати розробку національної стратегії співпраці з українською діаспорою – потужного політичного, економічного, культурного ресурсу української держави
- виступити з законодавчою ініціативою щодо закону про право осіб, які мають закордонний паспорт українця, на безкоштовне одержання освіти у вищих навчальних закладах України
- виступити з законодавчою ініціативою щодо надання повноважень українській діаспорі обирати до Верховної Ради України громадян різних країн і громадян України, які працюють за кордоном (по одній особі від західної, східної та середземноморської групи країн)
- провести на державному рівні вшанування 125-річчя з дня народження І. Феценка-Чопівського, видатного вченого і державотворця. Звернутися до урядів Польщі та Росії з клопотанням про відзначення річниці з дня народження І. Феценка-Чопівського (січень 2009 р.)

2. Звернутися до Кабінету Міністрів України з проханням:

- запровадити у складі уряду посаду віце-прем'єр-міністра з питань українців за кордоном, так, як це є у деяких країнах світу
- створити міжвідомчу координаційну раду з питань співпраці з закордонним українством, до складу якої долучити разом з представниками виконавчої влади народних депутатів України та представників громадських організацій, засобів масової інформації, наукових і навчальних закладів, мистецьких установ та бізнесменів України з метою координації діяльності інституцій, які займаються питаннями діаспори
- розробити механізми ефективною та повною реалізації Державної програми співпраці із закордонними українцями на період до 2010 року, затвердженої Кабінетом Міністрів України (постанова № 1034 від 26 липня 2006 р.), втілення в життя закону України «Про правовий статус закордонних українців» та відповідних змін до законів України «Про інформацію», «Про видавничу справу» та «Про імміграцію».
- розробити механізми реалізації Указу Президента України від 15 жовтня 2007 року №972/2007 «Про розвиток зв'язків з українцями, які проживають за межами України, щодо збереження, захисту та популяризації культурних надбань українства у світовому цивілізаційному просторі»
- розробити Концепцію та Національну програму «Повернення українців в Україну»
- передбачити у Державному бюджеті України (починаючи з 2009 року) кошти для підтримки проекту Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою «Відкриймо для України українську діаспору» та здійснювати його заходи в межах усієї України

3. Звернутися до Міністерства закордонних справ України з проханням:

- звернутися до урядів країн, де є могили видатних українців, з клопотанням узгодити можливість збереження цих поховань
- забезпечити присутність представників дипломатичного корпусу та державних діячів України на заходах, які проводить українська діаспора
- розглянути питання щодо можливості відкриття у Львові нових консульських установ від країн з найбільшою чисельністю українців в країні проживання
- розробити механізми співпраці українських інформаційно-культурних центрів за кордоном з українськими громадськими організаціями у країнах проживання

4. Звернутися до Міністерства освіти і науки України з проханням:

- доручити Міжнародній українській школі розробити для різного типу середніх навчальних закладів українського зарубіжжя навчальні програми з урахуванням специфіки країни проживання
- розробити систему відбору молоді українського зарубіжжя на конкурсній основі для навчання у вищих школах України на державній основі
- передбачити виділення бюджетних коштів (починаючи з 2009 року) для підтримки освітньо-інформаційного проекту Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою «ДУДА – Держава Україна – ДіаспoрА», призначеного для допомоги громадам та освітнім закладам українського зарубіжжя
- ввести до Класифікатора професій спеціальність «викладач християнської педагогіки»
- внести до переліку спеціальностей в Україні спеціальність «Українська мова як іноземна»
- створити при Національному педагогічному університеті ім. М. Драгоманова Канадсько-український Науково-методичний центр сприяння спеціальній освіті та реабілітації

5. Звернутися до Міністерства культури і туризму України з проханням:

- на виконання Указу Президента України № 972/2007 від 15.10.2007 р. «Про розвиток зв'язків з українцями, які проживають за межами України, щодо збереження, захисту та популяризації культурних надбань українства у світовому цивілізаційному просторі» розробити й ухвалити:

1. єдиний каталог творів українського образотворчого мистецтва включно з творами українського монументального мистецтва та сакральної архітектури, а також видати його;
 2. програму створення Реєстру пам'яток історії та культури, що зберігаються в культових відділах українських Церков на поселеннях. Провідною установою в складанні і популяризації Реєстру визначити Львівський музей історії релігії.
- розробити державну програму збереження українських пам'яток та поховань за межами України

6. Звернутися до Верховної Ради України з проханням

- провести у 2009 році Парламентські слухання з питання закордонного українства
- прийняти закон України про спеціальну освіту дітей з особливостями розвитку з метою створення безбар'єрного простору для рівного доступу цих осіб до якісної освіти

7. Звернутися до Комітетів Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин та з питань європейської інтеграції з клопотанням ініціювати спільне засідання депутатів Верховної Ради, державних і громадських інституцій, які займаються питаннями діаспори, та чільників українських громад Європи з метою залучення європейського українства до проблеми входження України до ЄС та НАТО

8. Підтримати ініціативу Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою щодо проведення раз на два роки конгресу «Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті»

9. Доручити Міжнародному інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» надіслати текст ухвали усім зацікавленим державним і громадським установам України